

Forslag

til

Lov om ændring af lov om tjenestemandspension og lov om pensionering af civilt personel m. v. i forsvaret.

Fremsat den 2. februar 1972 af økonomi- og budgetministeren.

§ 1.

I lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspension foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1 og stk. 3, ændres „§ 4“ til: „§§ 4-4 a“.

2. Efter § 4 indsættes:

„§ 4 a. Økonomi- og budgetministeren kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at der i pensionsalderen medregnes den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år har været ansat på overenskomstvilkår inden for de i § 4, stk. 1, nævnte områder eller i en kommune, et koncessioneret selskab eller en stats- eller kommunegaranteret virksomhed.

Stk. 2. Forhøjelse af pensionsalderen efter stk. 1 er betinget af, at tjenestemanden under sin ansættelse på overenskomstvilkår har været medlem af en pensionsordning, hvortil der er ydet bidrag af ham selv og vedkommende institution, og af, at der til statskassen sker overførsel af den udtrædelsesgodtgørelse, der tilkommer ham fra den hidtidige pensionsordning.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 37, stk. 2, finder ikke anvendelse, såfremt udtrædelsesgodtgørelsen omfatter tilbagebetalte pensionsbidrag fra tidligere tjenstemandsansættelse.“

3. I § 8 indsættes som stk. 3:

„Stk. 3. Økonomi- og budgetministeren kan yde pension efter reglerne i stk. 1 til Økonomi- og budgetmin. j. nr. P. 5234-1971.

polititjenestemænd, der afskediges på grund af utjenstedygtighed, som skyldes følgerne efter ophold i tyske koncentrationslejre.“

4. I § 12 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

„Stk. 3. Økonomi- og budgetministeren kan yde ægtefællepension efter reglerne i stk. 2 til efterlevende ægtefæller efter polititjenestemænd, der afgår ved døden efter sygdom, som skyldes følgerne efter ophold i tyske koncentrationslejre.“

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

5. I § 12, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres „stk. 1-2“ til: „stk. 1-3“.

6. Efter § 19 indsættes i kapitel 5:

„§ 19 a. Økonomi- og budgetministeren kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at fremmede statsborgere, som har ansættelse i stillinger som professor eller lignende stillinger, der forudsætter en videnskabelig uddannelse, på tilsvarende vilkår som tjenestemænd, i pensionsmæssig henseende behandles efter reglerne i denne lov.“

7. I § 30, stk. 2, ændres „§ 12, stk. 2“ til: „§ 12, stk. 2-3“.

8. Efter § 30 indsættes i kapitel 9:

„§ 30 a. Økonomi- og budgetministeren kan tillade, at samordningsfradrag efter §§ 29-30 nedsættes eller bortfalder, såfremt

den samordnede efterlønsydelse er lavere end pensionen med tillæg af indtægtsbestemt social pension efter de forud for 1. april 1970 gældende regler.“

9. Efter § 35 indsættes:

„§ 35 a. Økonomi- og budgetministeren kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet i de enkelte tilfælde træffe bestemmelse om tildeling af forhøjet pensionsalder og eventuel tillæggelse af pensionsret efter de forud for 1. juli 1969 gældende regler til tjenestemænd, som uden at være omfattet af bestemmelserne i § 35 var ansat i tjenestemandsstilling den 1. juli 1969, og som efter de på dette område fulgte retningslinjer kunne have fået tillagt forhøjet pensionsalder, såfremt forslag herom var blevet fremsat inden den 1. juli 1969.“

10. Efter § 38 indsættes:

„§ 39. Økonomi- og budgetministeren kan yde pensionstillæg til de den 30. juni 1969 ansatte tjenestemænd m. v., der på dette tidspunkt havde opnået pensionsalder efter reglerne i lønnings- og pensionsloven af 1958, og hvis ansættelse ophører inden for tidsrummet 1. juli 1969-30. juni 1973 ved afsked på grund af alder efter det fyldte 67. år eller ved en aldersgrænse under 67 år, der gælder som afgangsalder ifølge overgangsmæssigt opretholdt ældre bestemmelser, eller hvis afsked skyldes helbreds- betinget utjenstedygtighed eller anden utilregnelig årsag, samt til enker efter sådanne tjenestemænd m. v., som måtte afgå ved døden inden for tidsrummet 1. juli 1969-30. juni 1973.

Stk. 2. Pensionstillæg efter stk. 1 ydes med et beløb, der svarer til forskellen mellem på den ene side pension beregnet efter reglerne i lønnings- og pensionsloven af 1958 sammenholdt med §§ 2 og 3 i lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m. v. på grundlag af den pensionsgivende lønningsindtægt pr. 1. juni 1969 og den pensionsalder, der efter de ældre regler ville være opnået på pensioneringstidspunktet, og på den anden side pension beregnet efter denne lov. Børnepensionstillæg i henhold til lønnings- og pensionsloven af 1958 og børnepensionsydelser efter denne lov tages ikke i betragtning ved opgørelse af forskelsbeløb.

Stk. 3. Pensionstillæg efter stk. 1 og 2 ydes som tillæg til den efter denne lov fastsatte grundpension og reguleres på samme måde som grundpension. Pensionstillæg til egenpension indgår i det beløb, hvoraf der beregnes ægtefællepension efter § 12, stk. 1.“

§ 2.

I lov nr. 82 af 12. marts 1970 om pensionering af civilt personel m. v. i forsvaret foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

„*Stk. 3.* Økonomi- og budgetministeren kan efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet bestemme, at den tid, hvori en af denne lov omfattet person har forrettet tjeneste ved internationale organisationer m. v. eller hos de udsendte forsvarsattachéer, medregnes ved opgørelsen af pensionsalderen.“

Stk. 3 og 4 bliver herefter *stk. 4 og 5*.

2. I § 6 indsættes som *stk. 3*:

„*Stk. 3.* Bestemmelserne i § 39 i lov om tjenestemandspension finder tilsvarende anvendelse for ansatte, der omfattes af bestemmelsen i stk. 1, samt enker efter sådanne personer, såfremt pensionen efter nærværende lov er lavere end pension beregnet efter reglerne i lov nr. 157 af 7. juni 1958 om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v. sammenholdt med lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m. v.“

3. Efter § 8 indsættes:

„§ 9. Bestemmelserne i § 6 kan bringes i anvendelse for personer, hvis ansættelse i forsvaret ophører efter mindst 15 års tjeneste efter det fyldte 20. år, og som den 30. juni 1969 havde udført mellem 11 og 15 års tjeneste efter det fyldte 25. år i stillinger, der var omfattet af lov nr. 157 af 7. juni 1958 om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v.“

§ 3.

Loven har virkning fra den 1. juli 1969. Bestemmelsen i § 1, nr. 8, har dog virkning fra den 1. april 1970.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspension (Folketingstidende 1968-69, sp. 4212, 4591, 7815 og 8046; tillæg A, sp. 3997; tillæg B, sp. 3105; tillæg C, sp. 1029) trådte i kraft den 1. juli 1969. Ved tekstanmærkningerne nr. 2, nr. 3, stk. 1-3, og nr. 4 til § 26. Pensionsvæsenet, i lov om tillægsbevilling for finansåret 1. april 1970 til 31. marts 1971 blev der i tilslutning til tjenestemandspensionsloven fastsat en række supplerende bestemmelser bl. a. af overgangsmæssig karakter. Da der fortsat vil være behov for disse bestemmelser, er det fundet hensigtsmæssigt at indarbejde dem i tjenestemandspensionslovens tekst. Bestemmelserne er med redaktionelle ændringer optaget i nærværende forslags § 1, numrene 3, 4, 9 og 10.

Ved lov nr. 82 af 12. marts 1970 om pensionering af civilt personel m. v. i forsvaret (Folketingstidende 1969-70, sp. 2436, 2814, 3984 og 4042; tillæg A, sp. 1857; tillæg B, sp. 415; tillæg C, sp. 259) gennemførtes, ligeledes med virkning fra 1. juli 1969, en tilpasning af pensionsforholdene for det af denne lov omfattede personale til tjenestemandspensionslovens system, og der er ved tekstanmærkningerne nr. 3, stk. 4, og nr. 5 til § 26. Pensionsvæsenet, i lov om tillægsbevilling for finansåret 1. april 1970 til 31. marts 1971 ligeledes indført bestemmelser af overgangsmæssig karakter. Disse bestemmelser er med redaktionelle ændringer optaget i forslags § 2, nr. 2 og 3.

Herudover indeholder forslaget andre bestemmelser af generel karakter. Der henvises nærmere til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser i lovforslaget.

Forslaget har været forhandlet med tjenestemændenes centralorganisationer, som har tilsluttet sig de foreslåede ændringer.

For indeværende finansår skønnes udgiften ved forslags gennemførelse ikke at ville overstige 200.000 kr. Merudgiften i de nærmest følgende finansår skønnes ikke at ville overstige 300.000 kr. årlig, hvoraf 250.000 kr. hidrører fra ydelse af pensionstillæg i henhold til forslags § 1, nr. 10, og § 2, nr. 2.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1, nr. 1.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til § 1, nr. 2.

Ifølge tjenestemandspensionslovens § 4, stk. 1, opgøres en tjenestemandspensionsalder på grundlag af hans ansættelsestid efter det fyldte 25. år som statstjenestemand eller tjenestemand i folkeskolen, folkekirken, folketinget, Københavns kommunale skolevæsen, Færøernes landsstyre eller Grønlands landsråd.

Ifølge § 4, stk. 2, kan der efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet i pensionsalderen ske medregning af den tid, i hvilken en tjenestemand efter sit fyldte 25. år har været ansat på tjenestemandsvilkår i en stilling, hvortil er knyttet en pensionsordning med i det væsentlige samme rettigheder som inden for statstjenestemandsområdet. Denne bestemmelse vil i overensstemmelse med en fra lønningsrådet indhentet udtalelse bl. a. kunne bringes til anvendelse i tilfælde, hvor en tjenestemand forud for tjenestemandsansættelsen har haft ansættelse på tjenestemandsvilkår, der har været forbundet med ret til pension fra en statsgaranteret pensionsordning eller fra et koncessioneret telefonselskab eller en privat jernbane, samt tjeneste under ansættelse i kommunal tjenestemandstilling.

Inden for staten og det øvrige offentlige område sker ansættelse for flere stillingskategoriers vedkommende på overenskomstvilkår, og således at den pågældende er pensionsmæssigt sikret gennem medlemskab af en pensionsordning, hvortil der ydes bidrag af såvel den ansatte selv som vedkommende institution. Det normale bidrag for den ansatte udgør 4-5 pct. af lønnen og institutionsbidraget 8-10 pct.

Fra de overenskomstansatte grupper sker der i et vist omfang rekruttering til tjenestemandstillinger. Dette gælder således sygeplejersker og læger. Som eksempler på andre grupper af overenskomstansatte, hvorfra sådan rekruttering finder sted, kan nævnes ingeniører, magistre, økonomer og jurister.

På denne baggrund skønnes der at være behov for en ordning, hvorefter en overenskomstansat, der har været medlem af en pensionsordning, hvortil der er ydet bidrag af den pågældende selv og staten, en kommune, et koncessioneret selskab eller en stats- eller kommunegaranteret virksomhed, ved tjenestemandsansættelse kan få godskrevet i pensionsmæssig henseende hele den periode, hvori den pågældende efter det fyldte 25. år under offentlig ansættelse har været aktivt medlem af vedkommende pensionsordning, mod overførelse til statskassen af den udtrædelsesgodtgørelse, der tilkom-

mer ham fra den tidligere pensionsordning. Med hensyn til beregningsmåden for udtrædelsesgodtgørelsen forudsættes det, at det normale bidrag lægges til grund.

For sygeplejersker og læger bør der på grund af de særlige forhold ske medregning i pensionsmæssig henseende af hele det tidsrum, hvori de pågældende efter det fyldte 25. år har haft virksomhed som sygeplejerske og læge og herunder har været aktivt medlem af vedkommende pensionskasse. For andre overenskomstansatte grupper: magistre, jurister, økonomer m. fl., vil der kunne være grundlag for at medregne kortere afbrydelser i den forudgående offentlige ansættelse på overenskomstvilkår, f. eks. i tilfælde, hvor den pågældende har været ansat under en international organisation, som den danske stat er tilsluttet, og under sådan ansættelse har opretholdt aktivt medlemskab af vedkommende pensionskasse.

For overenskomstansatte, der efter 1. april 1969 ansættes i tjenestemandstilling, vil bedømmelsen af helbreds-vilkårene i pensionsmæssig henseende blive foretaget på grundlag af de helbredsoplysninger, der forelå ved optagelsen i den pensionsordning, som den pågældende har været omfattet af under overenskomstansættelsen. Såfremt den pågældende tidligere har været ansat i tjenestemandstilling, vil helbredsforholdene ved den forudgående tjenestemandansættelse blive lagt til grund. Foreligger der ikke helbredsoplysninger i den hidtidige pensionsordning, og er der i forbindelse med tjenestemandansættelsen konstateret en helbreds-mangel, vil det blive søgt oplyst, om helbreds-mangelen er indtrådt før eller efter optagelsen i den tidligere pensionsordning.

For personale, der ansættes på overenskomstvilkår efter 1. oktober 1971, vil den nævnte ordning dog kun komme til anvendelse, såfremt der i forbindelse med optagelsen i pensionsordningen er indhentet tilsvarende helbredsoplysninger som ved ansættelse i statstjenestemandstilling.

Den ovennævnte helbredsbedømmelse vil ligeledes blive lagt til grund ved afgørelsen af, om der i forbindelse med tjenestemandansættelse af en hidtil overenskomstansat bør finde lønafkortning sted til imødegåelse af risikoen for sygelighed i større omfang end normalt.

Ifølge tjenestemandspensionslovens § 37, stk. 2, skal pensionsbidrag, der er tilbagebetalt ved ophør af tjenestemandansættelse, på ny indbetales ved genansættelse i tjenestemandstilling.

I de tilfælde, hvor den tidligere tjenestemandansættelse er ophørt i forbindelse med overgang til overenskomstansættelse, er de fra tjenestemand-

ansættelsen hidrørende pensionsbidrag blevet overført til den med overenskomstansættelsen forbundne pensionsordning. Ved genansættelse i tjenestemandstilling vil den udtrædelsesgodtgørelse, der overføres fra den hidtidige pensionsordning til statskassen, således omfatte de tidligere tilbagebetalte pensionsbidrag.

Under hensyn hertil kommer bestemmelsen i tjenestemandspensionslovens § 37, stk. 2, ikke til anvendelse i sådanne tilfælde.

Til § 1, nr. 3 og 4.

På de årlige normeringslove er der tidligere i en række tilfælde tilvejebragt særskilt hjemmel for at udbetale pension efter tjenestemandspensionslovgivningens regler om forhøjet pension ved afsked på grund af følger efter tilskadekomst under udførelse af tjenesten til polititjenestemænd, som er afskediget på grund af helbredsforårsaget utjenstydgtighed, der efter foreliggende lægelige oplysninger må antages at være forårsaget af følger efter ophold i koncentrationslejre i Tyskland under den 2. verdenskrig. På tilsvarende måde er der med hjemmel på normeringslov blevet ydet pension efter tilskadekomstregerne til enker efter polititjenestemænd, som er afgået ved døden af årsager, der må tilskrives følgerne af koncentrationslejr-ophold.

Da de forhold, der ligger til grund for disse ordninger, må antages fremdeles at ville gøre sig gældende i en række tilfælde, hvor der i fremtiden bliver tale om pensionering fra tjenestemandstillinger inden for politiet, stilles der forslag om en ordning, hvorefter økonomi- og budgetministeren bemyndiges til at yde pension efter reglerne om tilskadekomstpension i tjenestemandspensionsloven af 1969 i overensstemmelse med de hidtil praktiserede retningslinjer.

Til § 1, nr. 5.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til § 1, nr. 6.

Ifølge tjenestemandspensionslovens § 19 kan ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen (nu økonomi- og budgetministeren) efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet tillægge statsborgere i de øvrige nordiske lande, der ikke kan tjenestemandansættes som følge af grundlovens krav om dansk indfødsret, men som har ansættelse her i landet på vilkår, der i øvrigt svarer til, hvad der gælder for tjenestemænd, pensionsrettigheder efter tjenestemandreglerne.

Der kan således ikke indrømmes personer, der ikke er danske statsborgere eller statsborgere i et

andet nordisk land, rettigheder i henhold til tjenestemandspensionsloven, medmindre de straks i forbindelse med deres ansættelse kan få tillagt dansk indfødsret ved naturalisation og således opfylde grundlovens betingelser for ansættelse som tjenestemand. Naturalisation kan efter den af folketinget fulgte praksis først finde sted, efter at den pågældende har haft bopæl her i landet i nogle år, og det forekommer jævnligt, at der ved besættelsen af professorstillinger og lignende stillinger, der forudsætter en videnskabelig uddannelse, blandt ansøgerne er fremmede statsborgere, som det på grund af deres kvalifikationer må anses for ønskeligt at knytte til dansk videnskab og forskning, men som imidlertid ikke kan overtage en tilbudt stilling uden at opgive væsentlige pensionsrettigheder i deres hjemland. Der har derfor i de senere år vist sig at være behov for at kunne stille sådanne ansøgere således i pensionsmæssig henseende, at de straks fra ansættelsen sikres på samme måde, som hvis tjenestemandsansættelse havde kunnet finde sted.

Det foreslås derfor som en videreførelse af den i tjenestemandspensionslovens § 19 indførte ordning, at der tilvejebringes hjemmel for, at de pågældende kan sikres pensionsmæssigt straks fra ansættelsen.

Til § 1, nr. 7.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til § 1, nr. 8.

For så vidt angår pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. juli 1969 gældende pensionsregler, er der i § 8, stk. 5, i lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m. v. (Folketingstidende 1969-70, sp. 2435, 2814, 3701 og 3848; tillæg A, sp. 1841; tillæg B, sp. 411; tillæg C, sp. 251) givet ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen (nu økonomi- og budgetministeren) bemyndigelse til at lade samordningsfradrag efter lovens § 7 nedsætte eller bortfalde, såfremt den samordnede efterlønsydelse er lavere end pensionen med tillæg af indtægtsbestemt social pension efter de regler, der var gældende forud for 1. april 1970.

Baggrunden for denne bestemmelse var, at der i enkelte tilfælde, hvor tjenestemandspensionen efter de ældre love var særligt lav set i forhold til det almindelige tjenestemandspensionsniveau, kunne fremkomme en samlet efterløn efter 1. april 1970, der var lavere end den forud for dette tidspunkt oppebårne tjenestemandspension sammenlagt med indtægtsbestemt social pension efter de forud for 1. april 1970 gældende regler. Ligeledes blev det ved denne bestemmelse tilgodeset, at der også i tiden

efter 1. april 1970 kan forekomme tilfælde, hvor den samordnede efterlønsydelse, der udbetales første gang efter 1. april 1970, er lavere end den samlede efterløn, som ville være opnået, hvis tjenestemandspensionen var blevet udbetalt før 1. april 1970 og var blevet suppleret med indtægtsbestemt social pension efter de dagældende regler.

På tilsvarende måde er der forekommet tilfælde, hvor en pensionist, hvis pension er fastsat efter tjenestemandspensionsloven eller efter lov nr. 82 af 12. marts 1970 om pensionering af civilt personel m. v. i forsvaret i tidsrummet 1. juli 1969-31. marts 1970, og hvor pensionen er særligt lav, har opnået en samlet efterløn, der er lavere end den efterløn, der ville være opnået, såfremt pensionen kunne suppleres med indtægtsbestemt social pension efter de forud for 1. april 1970 gældende regler. Der vil også i fremtiden, hvor der er tale om særligt lave pensioner, kunne forekomme tilfælde, hvor en person, der får tillagt pension efter tjenestemandspensionsloven eller civilarbejderloven, ville have opnået en større samlet efterløn, såfremt pensionen kunne suppleres med social pension efter de før 1. april 1970 gældende regler.

Under hensyn hertil foreslås der tilvejebragt hjemmel for økonomi- og budgetministeren til at tillade nedsættelse eller bortfald af samordningsfradraget i pensioner efter tjenestemandspensionsloven af 1969 og civilarbejderloven af 1970 svarende til den ordning, der er gennemført for pensioner, som er fastsat i henhold til de før 1. juli 1969 gældende regler.

Til § 1, nr. 9.

I tjenestemandsløvgivningen af 1969 indgår bestemmelser, der i et vist omfang giver mulighed for også i tiden efter den 1. juli 1969 at træffe bestemmelse om pensionsaldersforhøjelse m. v. efter de ældre regler.

Ifølge § 60, stk. 6, i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken kan der således med lønningsrådets tilslutning gennemføres forslag, der inden lovens ikrafttræden den 1. juli 1969 er fremsat med henblik på optagelse i normeringslov.

Endvidere kan der efter tjenestemandspensionslovens § 35, stk. 3, træffes bestemmelse om pensionsaldersforhøjelse efter de ældre regler for de ved lovens ikrafttræden ansatte tjenestemænd, som på dette tidspunkt havde opnået pensionsalder efter de hidtil gældende regler. For sådanne tjenestemænd kan der med lønningsrådets tilslutning træffes bestemmelse om, at virksomhed forud for ansættelse som tjenestemand tages i betragtning ved beregning af pensionsalder efter de hidtidige regler, såfremt sådan virksomhed er udført under ansættelse inden

for staten, folkeskolen eller folkekirken efter det fyldte 30. år.

De nævnte bestemmelser i tjenestemandsløvgivningen finder imidlertid ikke anvendelse for tjenestemænd, der omfattes af nærværende forslag, idet spørgsmålet om pensionsaldersforhøjelse m. v. først er blevet rejst efter udløbet af den i tjenestemandslovens § 60, stk. 6, fastsatte frist (1. juli 1969), og da der er tale om tjenestemænd, som ikke havde erhvervet pensionsalder efter de ældre regler på det tidspunkt, fra hvilket den nye tjenestemandsløvgivning trådte i kraft.

Da det må anses for rimeligt, at de pågældende tjenestemandes pensionsmæssige stilling fastlægges med udgangspunkt i de regler, der var gældende på ansættelsestidspunktet, foreslås der tilvejebragt hjemmel for en bemyndigelsesordning, hvorefter bestemmelse om pensionsaldersforhøjelse og eventuel tillægelse af pensionsret efter de ældre regler på det anførte grundlag kan træffes af økonomi- og budgetministeren efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet.

Til § 1, nr. 10 og § 2, nr. 2.

De ved tjenestemandspensionslovens ikrafttræden den 1. juli 1969 ansatte tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken behandles ligesom senere ansatte tjenestemænd i pensionsmæssig henseende efter tjenestemandspensionslovens regler. Heraf følger, at pensionerne i hvert enkelt tilfælde fastsættes ud fra denne lovs beregningsregler på grundlag af den efter bestemmelserne i loven om tjenestemandslønninger m. m. og klassificering af tjenestemandstillinger opnåede pensionsgivende lønningsindtægt og den ved ansættelsens ophør erhvervede pensionsalder.

I forbindelse med pensioneringer, som har fundet sted i tiden efter den 1. juli 1969, har det vist sig, at nogle tjenestemænd, som i overensstemmelse med de gældende regler om lønmæssig indplacering pr. 1. juli 1969 er blevet indplaceret på et løntrin under slutløn i ny lønramme, ved pensionsfastsættelse på det således foreliggende løngrundlag opnår en pension, der er lavere, end tilfældet ville have været, dersom pensionen var blevet fastsat efter de i lønnings- og pensionsloven af 1958 indeholdte pensionsberegningsregler.

Da det torekommer mindre rimeligt, at de ændrede lønmæssige forudsætninger for pensionsfastsættelse medfører en sådan forskydning i tilfælde, hvor afgangstidspunktet indtræder i de nærmeste år efter de nye tjenestemandsløves gennemførelse, stilles der forslag om en overgangsordning, hvorefter økonomi- og budgetministeren bemyndiges til i

overensstemmelse med nærmere fastlagte retningslinjer at yde særlige pensionstillæg til egen- og ægtefællepension, der kommer til udbetaling første gang i tiden mellem 1. juli 1969 og 30. juni 1973.

Denne ordning tager efter forslaget sigte på de ved tjenestemandspensionslovens ikrafttræden den 1. juli 1969 ansatte tjenestemænd samt de af tjenestemandspensionsordningen omfattede fastansatte håndværkere og arbejdere ved statsbanerne, som på dette tidspunkt havde erhvervet pensionsalder efter reglerne i lønnings- og pensionsloven af 1958, og hvis ansættelse ophører inden for den nævnte 4-års periode af årsager, som efter lønnings- og pensionsloven ville give ret til pension, dvs. på grund af alder, helbredsforårsaget tjenstedygtighed eller af anden tjenestemanden utilregnelig årsag eller ved død. I tilfælde, hvor pensionering finder sted på grund af alder, er det herefter en forudsætning for at bringe den foreslåede ordning i anvendelse, at afgang fra tjenesten finder sted efter opnået 67 års alder eller ved en aldersgrænse under 67 år, der ifølge overgangsmæssigt opretholdte ældre bestemmelser gælder som afgangsalder for vedkommende stilling.

For den således afgrænsede gruppe af tjenestemandspensionister indebærer forslaget, at en eventuel forskel mellem på den ene side den efter tjenestemandspensionslovens regler fastsatte egenpension eller ægtefællepension til enken efter en tjenestemand og på den anden side den højere egenpension, henholdsvis enkepension, der ville være opnået ved pensionsberegning efter reglerne i lønnings- og pensionsloven af 1958 sammenholdt med lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m. v. på grundlag af den pensionsgivende lønningsindtægt pr. 1. juni 1969 og den efter de ældre regler opnåede pensionsalder på pensioneringstidspunktet, kan udlignes gennem ydelse af et regulært pensionstillæg til den efter tjenestemandspensionslovens regler fastsatte grundpension. Det er efter forslaget forudsat, at børnepensionstillæg i henhold til lønnings- og pensionsloven og børnepensionsydelser efter tjenestemandspensionsloven ikke tages i betragtning ved opgørelse af forskelsbeløb.

Da de samme hensyn, som ligger til grund for den foreslåede ordning, gør sig gældende for så vidt angår personer, der forud for gennemførelsen af lov nr. 82 af 12. marts 1970 om pensionering af civilt personel m. v. i forsvaret havde opnået pensionsret efter lov nr. 157 af 7. juni 1958 om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v., og som pensioneres efter den 1. juli 1969, stilles der endvidere forslag om, at pensionstillæg efter tilsvarende retningslinjer skal

F. t. l. vedr. tjenestemandspension m. v.

kunne ydes til personer, som ved pensionering i tiden mellem 1. juli 1969 og 30. juni 1973 opnår egen- eller ægtefællepension i henhold til loven af 12. marts 1970. Denne ordning kommer efter forslaget til anvendelse for ansatte, som ved lovens ikrafttræden havde opnået pensionsalder efter den tidligere civilarbejderlovgivnings regler, og som ifølge lovens § 6 er berettiget til at få beregnet pension på grundlag af en efter bestemmelserne i tjenestemandspensionslovens § 35 omregnet pensionsalder.

Til § 2, nr. 1.

For så vidt angår militære og civile tjenestemænd i forsvaret er der i henhold til normerings- og klassificeringsloven af 1958, § 6, stk. 4, hjemmel for at medregne den tid i løn- og pensionsancienniteten, hvori der er meddelt de pågældende tjenestefrihed under tjeneste som anført af nærværende forslag. Denne bestemmelse er opretholdt ved den i henhold til tjenestemandspensionslovens § 60 udstedte bekendtgørelse om bestemmelser efter den tidligere stats-tjenestemandspensionslovgivning, der forbliver i kraft efter 1. juli 1969.

Civilarbejderloven giver ikke adgang til at indrømme det af loven omfattede personel tjenestefrihed. I det tidsrum, hvori en af civilarbejderloven omfattet person forretter tjeneste ved internationale organisationer m. v. eller hos de udsendte forsvarsattachéer, er den pågældende afskediget af forsvarrets tjeneste.

Da det må anses for rimeligt, at en af civilarbejderloven omfattet person i pensionsmæssig henseende får medregnet sådan tjeneste på samme måde som det tjenestemandsansatte personel i forsvaret, foreslås der ved nærværende bestemmelse tilvebragt hjemmel herfor, hvorved bemærkes, at der tidligere på de årlige normeringslove er truffet sådan bestemmelse i hvert enkelt tilfælde, hvor en af civilarbejderloven omfattet person, der har forrettet tjeneste ved internationale organisationer m. v. eller hos de udsendte forsvarsattachéer, efter ophøret af sådan tjeneste er blevet genansat under forsvaret.

Til § 2, nr. 3.

Ved lov nr. 82 af 12. marts 1970 om pensionering af civilt personel m. v. i forsvaret er der med virkning fra 1. juli 1969 gennemført en teknisk ajourføring af pensionsordningen for det civile, ikke-tjenestemandsansatte personel i forsvaret til afløsning af reglerne i lov nr. 157 af 7. juni 1958 om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v. Reglerne i lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspen-

sion danner herefter grundlag for disse personelgrupperes pensionsmæssige stilling.

Civilarbejderloven indeholder ligesom tjenestemandspensionslovens § 35 overgangsbestemmelser vedrørende beregning af pensionsalder for ansatte, som ved lovens ikrafttræden havde opnået pensionsalder efter de hidtil gældende regler. Efter den nævnte bestemmelse er sådanne personer berettiget til ved pensionering at få beregnet pension på grundlag af en omregnet pensionsalder, der fastsættes i overensstemmelse med omregningskalkulaen i tjenestemandspensionslovens § 35, stk. 2, med udgangspunkt i den pensionsalder, der ville være opnået efter de ældre regler på pensioneringstidspunktet. Pensioner, der opgøres med udgangspunkt i en således omregnet pensionsalder, nedsættes ifølge civilarbejderlovens § 6, stk. 2, i overensstemmelse med de hidtil gældende regler med 10 pct.

Medens tjenestemandspensionslovens § 35 har til forudsætning, at pensionsretten efter de pensionsregler, der var gældende for tjenestemand før den 1. juli 1969, indtræder, når en tjenestemand har været fastansat i 5 år efter sit fyldte 30. år, og at optjening af pensionsalder påbegyndes fra samme tidspunkt, er det i civilarbejderloven af 1958 bestemt, at pensionsretten indtræder fra det tidspunkt, da den pågældende har udført 15 års tjeneste efter det fyldte 20. år, hvorimod pensionsalderen regnes fra det tidspunkt, da den ansatte har udført 10 års tjeneste efter det fyldte 25. år.

De ansatte over 25 år, som ved den nye lovs ikrafttræden havde udført mindre end 15 års tjeneste efter det fyldte 20. år, og som derfor ikke opnåede pensionsret efter de tidligere regler, falder som følge heraf udenfor anvendelsesområdet for overgangsbestemmelsen i lovens § 6, uanset at tjenesteårene efter det fyldte 25. år med fradrag af 10 år regnes som pensionsalder efter de ældre regler.

Til de ansatte inden for forsvaret, som ikke havde opnået pensionsret ved nyordningens ikrafttræden, hører et antal beskæftigede, som må forudse, at deres ansættelse bringes til ophør i løbet af en kortere årrække i forbindelse med gennemførelse af rationaliseringsforanstaltninger inden for forsvaret. Disse ansatte må herefter i pensionsmæssig henseende behandles efter de almindelige regler i civilarbejderloven af 12. marts 1970 med den følge, at der ved afskedigelsen tilsikres en pension, som vil være væsentlig lavere, end tilfældet ville have været, såfremt der var erhvervet pensionsret efter de ældre regler.

Da det findes mindre rimeligt, at personer, der har været beskæftiget i forsvarrets tjeneste gennem længere tid, men som, da nyordningen trådte i

kraft, ikke opfyldte den ældre lovgivnings betingelser for erhvervelse af pensionsret, ved deres fratræden på et tidspunkt, da der er udført tjeneste i 15 år efter det fyldte 20. år, må se deres pensionsmæssige stilling forringet som følge af ændrede reglers gennemførelse, stilles der forslag om en særlig overgangsordning, som åbner adgang til at anvende reglerne i § 6 i civilarbejderloven af 1970 i noget videre udstrækning, end det efter denne bestemmelse forudsætninger er muligt.

Det foreslås, at de ansatte, som den 30. juni 1969 havde udført tjeneste i mindst 11 år efter det fyldte 25. år i en af civilarbejderpensionslovgivningen omfattet stilling, og hvis ansættelse måtte ophøre, efter at der er udført tjeneste i 15 år efter det fyldte 20. år, henføres under overgangsbestemmelsen i § 6 i loven af 12. marts 1970.

Denne ordning vil medføre, at de personer, der herved inddrages under den nævnte overgangsbe-

stemmelse, får samme pensionsmæssige stilling som de ansatte, der inden den nye lovs ikrafttræden havde erhvervet pensionsalder efter de ældre regler og derved har fået sikret adgang til til sin tid at få beregnet pension på grundlag af den efter de ældre regler opnåede pensionsalder.

Til § 3.

Da der er behov for at kunne bringe de foreslåede bestemmelser i anvendelse allerede fra tjenestemandspensionslovens og civilarbejderlovens ikrafttræden den 1. juli 1969, foreslås der tillagt nærværende lov virkning fra dette tidspunkt, idet dog bestemmelsen under § 1, nr. 8, om nedsættelse eller bortfald af samordningsfradrag har virkning fra den 1. april 1970, da reglerne om samordning af tjenestemandspensioner med pensioner efter den sociale lovgivning trådte i kraft.